

GAZETA POLSKA

W BRAZYLII

Warunki prenumeraty

W Brazylii rocznie: 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu. W Argentynie: 10 pesów, w Ameryce Północnej i reszty zagranicy 3 dolary.
Numer pojedynczy: 300 reisów.
Wychodzi raz na tydzień
zawsze w środy, w objętości 8 stron

Adres dla listów i przesyłek pieniężnych
(„Valea postas” i „cartas com valor”)

„Gazeta Polska w Brazylii”
Curityba — Parana — Caixa postal B.
Redakcja i Administracja
mieści się przy ulicy Conselheiro Laurindo N. 8
blisko Uniwersytetu Parańskiego.

N. 16

REDAKTOR I WYDAWCA: FRANCISZEK WOCHNIK

Kurytyba Środa dnia 16 kwietnia 1925

Rok XXXIV

Jak odpowie Polska?

Wielki wódz, twórca wielu państw, Napoleon I. powiedział, że: „Polska jest sklepieniem Europy”.

Napoleon znał Europę. Przeszedł ją wzdłuż i wszerz ze swoimi armiami. Objął ją całą dyplomatycznymi i wojskowymi pracami swego życia. Bał się „sprawy” polskiej, chciał ją załatwić połowicznie (Ksi stwo Warszawskie) chciał ją później rozwiązać całkowicie, ale wyprawa na Moskwę w r. 1812 skończyła się dla niego klęską. Polska pozostała w niewoli.

Napoleon powiedział prawdę: „Polska jest sklepieniem Europy”!

Każdy zamach na Europę, każdy podbój Europy — zaczynał się od napaści na Polskę. Operatorzy i chirurgowie Europy wbiłi swój nóż operacyjny najpierw w ciało Polski.

Niemcy, Moskwa, Turcja, Szwecja — usiłowali w przeszłości podbić Polskę, ażeby zapanować nad Europą. Imperjalizmy zachodnie, schyłkowe, starają się pochwycić Polskę. Równocześnie prądy przeważnie imperjalizmów wschodnich, dążących na zachód, chcą przełamać zaporę polską, ażeby bez przeszkód posunąć się w pożądanym kierunku.

Polacy długo nie rozumieli tego, że Polska jest miejscem skrzyżowania i spotkania prądów wschodu i zachodu. Szybko rozrywano, męczono, zabijano... bo była przedmiotem żarłoczności zarówno zachodnich, germańskich zbirów, jak i wschodnich, rosyjskich nienasyceńców.

Polska była też przedmiotem targu i handlu. Kawałkami jej żywego ciała placono oszta dypłomatycznych zatargów europejskich. I dzisiaj polską krwią pragnie przeleć dyplomacja zaspokoić i uciszyć żarłoczność Niemiec! Strach działa! Boją się Niemców! Dlatego pewne koła godzą się na to, ażeby rzucić Polskę na pastwę Niemcom. Długo spokój na jakiś czas! Niemcy będą muszone strawić polski lud i polską ziemię, to odciągnie ich uwagę od zachodu, od Skandy, od kanału leżącego między Holandją, Belgiją i Francją. Taką nadzieję mają na zachodzie...

Czy Europa wyda Polskę na łup Niemców? Czy powtórzy się zbrodnia przyzwolenia na rozbiór Polski?

Nie wiemy! Trudno jest zmierzyć głębiny bezczerności ludzkiej. Ale to wiemy, że rozszesniona Polska zachowa się inaczej, jeżeli ta dawna Polska z wieku 18 go.

W r. 1772 państwa rozbiorowe, Prusy, Austria i Rosja, rozdzierały Polskę wśród gwałtownego protestu szlachty. Wojska zaborcze wdarły do kraju, nie mając żadnego oporu przed sobą. Ze strony polskiej nie odezwały się grzmoty armat i karabinów.

Dzisiaj byłoby inaczej! Polacy broniłi by każdej piędzi ziemi! Dzisiaj Polacy rozumieli, że zamach na nasze granice byłby krokiem, prowadzącym do zaguby całego narodu. Zwycięskie Niemcy dążyłyby do za-

gląd polskiego plemienia! Im mniej mają widoków na zachodzie, tem zacieklej hulałyby na wschodzie... pod znaną niemiecką dewizą: Drang nach Osten!

Byłaby to ostatnia walka o wolność i niepodległość! Musimy to oświadczyć całej Europie, że na wszelką napaść niemiecką Polska ma tylko jedną odpowiedź: zbrojny opór! Honor Polaka, godność człowieka, rozpacza narodu — oto siły, które są możniejsze aniżeli nikczemny handel dyplomatyczny.

Niemcy chcą Europę poprawić i na nowo urządzić. Trzeba zacząć... od Polski, od sklepienia europejskiego.

Dobrze! Ale ktokolwiekby sądził, że Polska podda się dobrowolnie bandyckiej operacji niemieckiej, ten się myli. Każda próba rozbioru Polski musi prowadzić do wojny. Naród polski poszedłby na tę świętą wojnę bez wahania.

„Nie damy ziemi, skąd nasz ród,
Tak nam dopomóż Bóg”!

NOWY JORK.

MIASTO POSTĘPU I BILJONÓW.

Sprawozdawca nowojorski włoskiego czasopisma „Secolo” ogłasza nadzwyczaj zajmujące zestawienie olbrzymiego Nowego Jorku, które wykazuje olbrzymi rozrost tego środowiska postępu i postępu. Wszystkie miasta na kuli ziemskiej, nie wyłączając Londynu nie mogą się z nim równać. Ludności zamieszkuje w Nowym Jorku nie mniej tylko 7910000, gdy w Londynie, do niedawna najludniejszym mieście na kuli ziemskiej, 7496000 osób.

Największy ruch panuje w dzielnicy Kolumba w Nowym Jorku. Codziennie przejeżdża tam przeszło 50000 powozek wszelkiego rodzaju, gdy w ożywionem Picadilly Londynu niecałe 30000. Co się tyczy przechodniów pieszych, to przez skrzyżowanie ulic Broadway i Fulton, najbardziej ożywionego kąta Nowego Jorku przekracza w dni powszednie przeszło 113000 osób na godzinę.

Znaną jest powszechnie rzeczą, że takzwane drapacze chmur, najwyższe, znajdują się w Nowym Jorku. W jednym z nich, w „Wolworth Building”, największym gmachu całego świata, liczącym 59 pięter nad ziemią a do tego i 7 podziemnych spisywał korespondent „Secolo” swe wrażenia. Na dachach wszystkiego pod tym podziemnym pałacem znajdują się dwa dworce kolejowe.

Rozbudowa miasta postępuje nadal w szybkim tempie. Na wszystkich rogach i kątach wznoszą się domy dalsze piętra, a w przedmieściach dalsze gmachy mieszkalne. Słysz się to niemal jak bajka z 1001 nocy, że w Nowym Jorku co 51 minutę, jak obliczono, gotów jest nowy, dalszy dom mieszkalny. Wydatek na budowę nowych domów wynosi co miesiąc średnio 60 milionów dolarów.

Nowy Jork uchodzi też za giełdę całej kuli ziemskiej. Obrót roczny olbrzymich in-

stytucji finansowych wynosi 215 biljonów dolarów, czyli trzy razy tyle, co roczny obrót pieniężny banków w Londynie. W Nowym Jorku znajduje się też największa kasa oszczędnościowa na całej kuli ziemskiej; oszczędności drobne składane w niej przez obywateli amerykańskich wynoszą 250 milionów dolarów. Dzielnica portowa o wiele większą od londyńskiej. Bajeczna wprost ilość towarów wszelkiego rodzaju jest tamże nagromadzona, wartości około 3 biljonów dolarów, które stąd rozchodzą się po całej kuli ziemskiej. Według zestawienia urzędu celnego codzienny obrót przekracza średnio sumę 17 milionów dolarów. Średnio co 20 minut wyrusza z przystani nowojorskiej okręt, lub zawija przybywający parostatek.

W olbrzymich fabrykach, warsztatach i zakładach przemysłowych pracuje na codzienny kawałek chleba 825000 osób obojga płci. Dwunasta część wytworów przemysłowych całej kuli ziemskiej przypada na warsztaty nowojorskie.

Ale nie tylko pod względem ilości fabryk i warsztatów kroczy Nowy Jork na czele również przoduje pod względem — lokali zabaw i gościnieców. Nie mniej tylko 184 teatry i 577 kinematografów znajduje się w tym mieście. W restauracjach i hotelach nowojorskich przesiaduje dziennie milion przeszło osób.

Nowy Jork znać można przezastawieniem niemal wszystkich wyznań z całej kuli ziemskiej. W 1500 świątyniach wzywa się codziennie łaski i zmiłowania Bożego według ceremoniału 30 rozmaitych wyznań religijnych, niemal we wszystkich językach. W Nowym Jorku znajduje się 2700000 protestantów rozmaitych odcieni, 1500000 żydów, 1400000 katolików, reszta przypada na pomniejsze wyznania.

Pomimo obowiązującego zakazu wyszynku alkoholu spożywa się codziennie olbrzymią ilość piwa, wina i likierów. Niestety od czasu wydania zakazu wyszynku napoi wyskokowych nie istnieje żadne urzędowe zestawienie. Wiadomo tylko, że w Nowym Jorku codziennie wypija się 3 miliardy 200 milionów litrów wody — co nie zadziwia wobec w lecie w Ameryce panujących upałów!

Wiadomości z Polski

BUDŻET WOJSKOWY.

Na posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej wygłosił minister Sikorski obszernie przemówienie zdając sprawę ze stanu armii oraz domagając się podniesienia budżetu min. spraw wojskowych. Faktyczne wydatki na wojsko są znacznie niższe niż wojenne budżety sąsiednich mocarstw. Armia polska rozwija się pomyślnie ale środki przeznaczone na doprowadzenie pogotowia zbrojnego do stanu zapewniającego bezpieczeństwo państwu są zbyt szczupłe. Z tego względu mówca żąda podwyższenia budżetu o 110 milionów złotych i prosi komisję o uchwa-

lenie tej sumy i wskazania sposobu jej pokrycia. W razie gdyby to żądanie nie zostało uwzględnione, zaznacza min. Sikorski, iż nie mógłby wziąć na siebie odpowiedzialności za gotowość obronną państwa czyli musiałby podać się do dymisji. — Komisja odniosła się do wywodów min. Sikorskiego z uznaniem i postanowiła, aby jej przewodniczący w celu uwzględnienia żądań gen. Sikorskiego porozumiał się z ministerstwem skarbu.

„WYZWOLENIE” PRZECIW BUDŻETOWI NA OBRONĘ PAŃSTWA.

Wielkie poruszenie w kołach politycznych wywołało oświadczenie posła Miedzińskiego (Wyzwolenie), który w imieniu klubu w komisji budżetowej dnia 9 marca oświadczył że klub będzie głosował przeciw budżetowi. Oświadczenie takie, złożone w niebezpiecznej dla państwa chwili, wymierzone głównie przeciw budżetowi na obronę państwa, przyjęte zostało z wielkim oburzeniem.

POSEŁ PERSKI W WARSZAWIE.

Do Warszawy przybył Assak Chan Yamino Khaghan, minister pełnomocny Persji w celu podjęcia rokowań dla uregulowania stosunków polsko-perskich. Na dworcu powitali ministra perskiego przedstawiciele M. S. Z. dniu wczorajszym przyjął na audjencji ministra pełnomocnego Persji.

KONGRES ROLNICZY.

Międzynarodowy kongres rolniczy, zwołowany w Warszawie przez organizacje polskie rolnicze, zapowiada się dość pokaźnie pod względem liczby nadsyłanych deklaracji od instytucji i organizacji rolniczych, życzących przyjąć w nich udział. Świeżo nadeszła odpowiedź od rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, że rząd waszyngtoński przyjął nadesłane mu zaproszenie przyjęcia udziału w kongresie i wyznaczył ze swej strony trzech oficjalnych delegatów. Niezależnie od tego zostaną wyśłani na kongres rzeczoznawcy z różnych dziedzin rolnictwa.

SPROWADZENIE WŁÓK OSTATNIEGO KRÓLA POLSKI.

Posel polski w Moskwie otrzymał polecenie rozpoczęcia z rządem sowieków pertraktacji o sprowadzenie zwłok ostatniego króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Zwłoki te spoczywają w podziemiach katolickiego kościoła św. Katarzyny w Petersburgu. Powodem wydania tego zlecenia stało się bezpośrednie zawiadomienie rządu sowieckiego, że wszystkie zwłoki, złożone w podziemiach, będą wywiezione i złożone we wspólnym grobie.

O FLOTĘ WRANGLA.

Gazety polskie donoszą, że rząd sowiecki ogłosił komunikat, z którego wynika, iż otrzymane wiadomości z francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych o gotowości wydania przez Francję floty Wrangla, potwierdzają się. W związku z tem wyjechała

Polskie maszyny i narzędzia rolnicze

Polska Spółka Handlowa

Sociedade Commercial Limitada

(Curityba — rua Pedro Ivo 25 — Caixa Postal 204)

zawiadamia, że otrzymała z Polski pierwszy transport pługów, obsypników, opielaczy, maszyn do kopania ziemniaków itd. Ze względu na stosunkowo małą ilość towaru, należy się spieszyć z zamówieniem. Dalsze transporty wszelkich maszyn i narzędzi rolniczych z Polski jakoteż polskich lokomobili nastąpią już niebawem.

z Moskwy do Paryża komisja celem objęcia w posiadanie floty w Bizercie.

O MAXIMUM POSIADANIA ZIEMI

W sejmowej komisji reform rolnych toczyła się 8 marca dyskusja nad artykułem IV, traktującym o maximum posiadania ziemi.

WZROST ZAPASU ZŁOTA W BANKU POLSKIM.

Bank Polski po rozpoczęciu swej działalności emisyjnej posiadał zapas złota, stanowiący wartość 70.374.462 zł.

Ostatnia cyfra zapasu złota nie obejmuje jeszcze partji złota wagi 1661 klg, jakie zostały nabyte ostatnio przez Bank Polski na rynku amerykańskim.

BUDOWA PORTU GDYŃSKIEGO

W połowie marca podpisał miernicę handlu i przemysłu dodatkowy umowa o przyspieszenie budowy o cały rok.

KONKORDAT A REFORMA ROLNA

Wiele swego czasu zaogniona i trudna do rozplątania sprawa wy-

mogów reformy rolnej a przestrzeganie praw własności Kościoła, znalazła w postanowieniach konkordatu rozstrzygnięcie uwzględniające dobro obydwóch stron zainteresowanych.

TELEGRAMY z całego świata

Anglja.—Na wniosek prezydenta Irlandji Cosgrave parlament irlandzki uchwalił znaczną większość głosów, ażeby skreślić z ustawodawstwa irlandzkiego paragraf, dopuszczający rozwody małżeństwa.

Niemcy.—General feldmarszałek Hindenburg przyjął zaproszenie stronnictw prawicowych do kandydowania na prezydenta republiki niemieckiej.

Czechosłowacja.—W Morawskiej Ostrawie, na granicy śląskiej doszło do rozruchów komunistycznych.

Masoni czescy zażądali od na Napomuku w jednym z tut. kościołów, jest rzeczywiście jego językiem. (Bezczelność — Red)

Rosja.—Na żądanie rządu Sowieckiego rząd warszawski usunął dotychczasowego konsula polskiego w Mińsku.

— Patriarcha Kościoła rosyjskiego, Tichon, umarł. Zmarły był procesowany i więziony przez pol-

szewików. — Odbyły się wybory do siewitów. Wybrano 2 i pół tysiąca bolszewików i 1300 posłów innych poglądów politycznych.

Belgja.—Do izby deputowanych wybrano przy ostatnich wyborach 81 katolików, 78 socjalistów i 26 liberałów.

Argentyna.—Rachunki rządowe z roku 1924 wykazują 1 125 455 pesów doboru.

Polska.—Minister Skrzyński oświadczył, że Polska nigdy i w żadnym wypadku nie zgodzi się, aby całość jej granic miała być przedmiotem rozważań polityków.

— Donoszą z Rzymu, że przybyło tam z Polski na uroczystości świętego roku wycieczka kilkuset studentów, z arcyb. warszawskim Kakowskim na czele.

Austrja.—Na mocy umowy między Niemcami i Austrją odnieśli wielkanocnej zniesione zostały paszporty dla podróżnych między temi państwami.

Francja.—W parlamencie francuskim przyszło przy dyskusji nad kwestją szkolnictwa w Alzacji Lotaryngji do tak wielkiego hałasu, że posiedzenie chwilowo przerwano.

Wochy.—Poseł włoski w Brazylii został odwołany. Miejsce jego zajmie Michelis, naczelnik włoskiego urzędu emigracyjnego.

— Do brzegów włoskich dobił ocean z Kanady do Rzymu na rok święty. Słubowanie dotrzymał, drugo mu się poszczęściła.

— Jakiś nieznaną dobroczyńca przysłał na ręce zarządu miasta Genua 15 milionów lirów włoskich na budowę wielkiego hospitału dla dzieci.

Meksyk.—General artylerji Cohla został przez swego długoletniego rywala politycznego, generała Maciel'a zastrzelony.

Boliwja.—Zrzeszenie boliwijskich kopalni saletry postanowiło

obniżyć ceny. (Może ta tańsza saletra przyjdzie też do Brazylii, bo ceny saletry chilijskiej są tak wygórowane, że nie sposób tyle pieniędzy rzucić w ziemię.—Red.)

Palestyna.—W Jeruzolimie odbyła się niedawno inauguracja pierwszego hebrajskiego uniwersytetu.

Japonja.—Dnia 4 kwietnia japończycy opuścili Sachalin i oddali administrację nad tą prowincją sowieciom.

KRONIKA KRAJOWA

Kurytyba.

Z powodu Świąt Wielkanocnych dzisiejszy numer „Gazety Polskiej” został wydany w zmniejszonym formacie i bez poleceń.

— Nowa polska delegacja emigracyjna z p. Kazimierzem Warchałowskim na czele, o której pisaliśmy już 25 lutego, zjechała w tych dniach do Rio de Janeiro.

— Nie wiemy jak daleko sięga pełnomocnictwo tej nowej delegacji. Dziwić się w każdym razie trzeba, dlaczego wogóle się bierze S. Paulo pod uwagę, gdyż wiadomo, że tamtejsi włosi, którym nie można odmówić pewnej energiczności względem obrony ich interesów, nie dadzą tam sobie radę.

— Jeszcze nam tego brakowało! Osiadł w Kurytybie jakiś prorok o azjatyckim nazwisku Onning. Sena-kan i ogłasza publicznie w gazetach portugalskich, że ten rok będzie rokiem nieszczęść.

— Kto z kolonistów polskich w Paranie, przybyłych świeżo przed wojnę nie znał tego nazwiska, Dr. Cor-

— Kto z kolonistów polskich w Paranie, przybyłych świeżo przed wojnę nie znał tego nazwiska, Dr. Cor-

— Kto z kolonistów polskich w Paranie, przybyłych świeżo przed wojnę nie znał tego nazwiska, Dr. Cor-

ziemi, rewolucje, powódzie, to zjawiska bardzo częste. A co do surowości, to na nią u nas w tym roku proroka nie trzeba, bo cierpimy już drugi rok od niej.

Prezydent czeski Massaryk obchodził niedawno 75 letnia rocznicę urodzin.

Z naszej strony wspomniemy tylko, że Massaryk jest z urodzenia Głowiakiem morawskim i jest odpowiedzialny za ucisk Głowaków i Polaków śląskich w niewoli czeskiej.

Kiedy my Polacy postaramy się, aby gazety portugalskie choć czasami pisały o Polsce?

— Przed świętami Wielkiejnocy wybuchnął wielki pożar w Colombo, miejscowości na północ od Kurytyby.

Przyczyną pożaru nieznana. Przepuszczają, że spowodowały go iskry z kominu. Maszyny, magazyn gotowej do wysyłki porcelany, zapasy drzewa, wszystko to zniszczone.

— Niemiec Germano Grumke, wracając z pogrzebu do domu w Pilarzinho pod Kurytybą, został napadnięty przez innego Niemca, nazwiskiem Litz i pokutny nożem. Ofiarę odwieziono do szpitalu Kurytybskiego.

Parana.

— Na „Fazendzie Modelo” w Ponta Grossie, utrzymywanej przez federację, otwarto wystawę, która była dn. 21 bm. Rodakom naszym w Ponta Grossie i okolicy zalecamy jej zwiedzenie.

— DR FRANCISZEK CORREIA Kto z kolonistów polskich w Paranie, przybyłych świeżo przed wojnę nie znał tego nazwiska, Dr. Cor-

— Kto z kolonistów polskich w Paranie, przybyłych świeżo przed wojnę nie znał tego nazwiska, Dr. Cor-

Rozmaitości.

— SLEPOTA JEST ULECZALNA. Z Bordeaux (Bordo) we Francji dochodzi wiadomość niezwykła o odzyskaniu wzroku u kilkudziesięciu całkowicie niewidomych inwalidów wojennych.

— RÓŻE Z PRZED TYSIĘCY LAT. Wydobytą z odlepanego w Egipcie grobu mumii młodej dziewczyny wywieziono do Ameryki i tam znaleziono w jej powijkach nasiona, które dla próby wrzucono do ziemi pewnego ogrodu w Baltimore.

— KARTOFLE A KOŚCIÓŁ ANGLIKAŃSKI. Jakż może zachodzić szczególny stosunek między kartoflami a kościołem angielskim, — zapyta się mimowoli każdy, przeczytawszy napis, a jednak był ten niezwykły stosunek. Oto zaprowadzenie tak dzisiaj nieocenionego rodzaju żywności w Anglii swego czasu napotkało na wielki opór ze strony kościoła angikańskiego i ten opór uwal bodaj wiek cały.

zrobiono pierwszą próbę z wprowadzeniem kartofli do Szkocji, duchowieństwo na kazałnicach jak najstanowczej przeciw temu wystąpiło, powołując się na to, że Pismo święte nie wspomina ani słowem o jakichś tam kartoflach, a czego niema w Piśmie św., tego się chrześcijanin winien wystrzeżać!

A dziś? Czy podobna pomyśleć, aby się świat mógł obyć bez kartofli?!

— JEZIORO ZATRUTE. W Kantonie (prowincji) Tessin w Szwajcarii w dolinie Piota znajduje się jezioro, zwane Ritom, nie mające sobie równego na całym świecie.

— Z HISTORJI PAPIERU. O ile dotąd zdołano stwierdzić ludzkosć od lat 6000 używa papieru, chociaż papier pierwotny i sposób jego wyrabiania różni się wielce od dzisiejszego.

papier wyrabiano, był jak się zdaje, Egipc. Na papier przerabiano tam końce krzewu nazwanego papyrusem — od którego też nazwa papieru pochodzi.

— ŚWIATOWY WYTWÓR PAPIERU. Po zakończeniu wojny wytwór papieru wzrosł ogromnie we wszystkich krajach.

W Stanach Zjednoczonych podniósł się wytwór z 33 milionów centnarów na blisko 70 milionów, w Anglii, Francji i Niemczech fabrykacja wzrosła się o 85 procent.

— BOGACTWO KSIĘCIA INDYJSKIEGO. Naszyjnik z diamentów nieocenionej wartości, wobec którego wszelkie błyskotki milionerów amerykańskich są bladościami, posiada książę państwa Baroda w Indjach, którego tytuł „gaekwar” w języku krajowym znaczy tyle co „pastuch krów”.

— Książę ten ma jedną córkę, która obecnie jest w wieku takim, że będzie jej trzeba poszukać męża.

Dr. Mirosław Szeligowski

Były asystent klinik europejskich
Lekarz i operator

DOKONUJE WSZELKICH OPERACJI CHIRURGICZNYCH I KOBIECYCH
Leczy według najnowszych sposobów. Bada za pomocą promieni Roentgena.
Posiada własną pracownię do badań mikroskopowych i badań krwi na choroby ukryte.
Chorych zamiejscowych przyjmuje, na leczenie w swej klinice.
Rua São Francisco n. 25 - Kurytyba

Piwa z browaru Atlantico

przewyższające wszystkie inne

Ziemia do sprzedania.
W Dorizone są do sprzedania dwie parcelki składające się z 9 akierów ziemi do orania, z dobrą porteira, ogrodami, dwiema studniami i dobrą wodą w miejscu gdzie się krzyżują drogi do Cruz Machado i do innych kolonij. Oddalone są 1 km. od stacji kolejowej. Cena 7:500\$000.
Również jest do sprzedania 25 akierów ziemi w miejscowości Paulo Frontim z tych 15 akierów do sadzenia miłki i fitonu, a 10 akierów plantacji herwy (herwalu). Są położone przy drodze kolejowej i oddalone od stacji 5 km. Droga wozowa do samego domu. Cena za akier 300\$000.
Potrzebnych informacji udzieli p. Rudolf Pawłowski w Dorizone.

Jacek Dromlewicz
Zęby sztuczne z podniebieniem i bez, w złocie i kauczuku. Flombowanie i wyjmowanie bez bólu.
Robota pierwszorzędna. Ceny przystępne. Przy ul. Riachuelo n. 8. 015

Swój do swego!
Rzeźnia polska
W. Kęsikowski go
ul. Comendador Araujo 95
poleca swe wysmienite wyroby jak koto kiełbasy zwyczajne, krakowskie i t. d. Codziennie świeże mięso.

Przeciw robakom w kioskach
niemniej lepszego jak

„Tenifugo Violani“
z Apteki G. Violani de Milão
Kurytyba, r. Com. Araujo 93
Skutkuje już w jednej godzinie

Dr. Archimedes Cruz
Lekarz operator i akuszer. Leczy syfilis i choroby pęcherza. Klinika dla kobiet i dzieci.
Konsultorium: rua Dr. Trajano Reis 3, od 8 do 9 przed poł. i od 1 do 5 po połud. Na wezwanie w każdą godzinę dniem i nocą

Dr. Ulysses Vieira
Adwokat
Rua Carlos de Carvalho 87
KURYTYBA

Drogiarstwo i apteka
„Minerva“
Maximo & Cia.
Kurytyba, Plac Tiradentes 57
Wielki skład krajowych i zagranicznych lekarstw.
Posiada na składzie najlepsze środki przeciw robakom w kioskach, przeciw kaszlowi i t. d.

Polski zakład fryzjerski
Stanisława Ulickiego
w Kurytybie
przy ulicy Riachuelo 30
poleca się łaskawym względom szanownych rodaków.

FABRYKA KAP SŁOMIANYCH
Maks Henning
Avenida Dr. Canidó de Azevedo 225
(Dawna Graciosa)
KURYTYBA
Wyrabia kapy na butelki rozmaitej wielkości
Kupuje słomę w wszelkich ilościach po dobrych cenach.
Sprzedaje kapy po cenie przystępnej

„Cervejaria Cruzeiro“

Najlepszy browar w Kurytybie poleca tu i na prowincji piwo własnego wyrobu po najprzystępniejszych cenach marki „Cruzeiro“, „Pilsen“, „Pomba“, „Escureinha“ i inne.

Kupuje dla własnej słodowni jęczmień w rozmaitej ilości i płaci najlepsze ceny.

KURYTYBA — CAIXA POSTAL 108

„A VENCEDORA“

Fabryka karmelków i cukierków różnego gatunku, tańszych i droższych owiniętych w papier („ballas“), malino, nowych, kokosowych, miętowych, cytrynowych, ananasowych, truskawowych, bananowych i mlecznych.

Prócz tych mam jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.

Uprasza Sz. Rodaków o łaskawe przekonanie się o tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.

Franciszek Lachowski

CORITIBA — Rua Cabral Nr. 53 — PARANA.

Fabryka cukierków

„AURORA“

Józefa Kuli.

Wyrabia cukierki w najlepszych gatunkach i karmeli owinięte w papier („ballas“) we wszystkich odmianach.

Ulica Martim Affonso nr. 16.

Coritiba — Paraná — Brasil.

Aniliny i farby niemieckie

Marki BAYER

do farbowania zwłaszcza wybiakłych rzeczy, w paczkach z drobnymi wskazówkami i w skrzynkach po 1 kilu, we wszelkich kolorach, jakoteż farby anilinowe do kapeluszy, skór, wytworów roślinnych i napojów.

ISIS BICHOROL

najskuteczniejszy środek do wytępienia robactwa wszelkiego rodzaju

CARLOS LUHM

Rua Riachuelo 52 — Kurytyba — Paraná — Brasil

GASA IDEAL ALBERTO C. ELIAS

CURITYBA — PARANA — BRAZIL

rua Jose Bonifacio N. 9 (w pobliżu katedry)
Skład mieści się w tym samym domu jak dawniej obok rzeźni Gamaira

FILJA Rua 15 de Novembro N. 31

Ogromny wybór obawia

wszelkiego rodzaju po cenach najniższych

SPECJALNOŚĆ

KALOSZE

Wykonane na wzór trzewików do sznurowania

BARDO PRAKTYCZNE I ELEGANCKIE

UWAGA: Gbuwie sprzedaje się z gwarancją, to jest, gdy się okaże jakaś niedokładność, czyli nietrwałość obuwia, udowodniająca winę fabrykacji, to takie małe naprawy wykonuje się darmo

Wielki Sklep Polski Marcina Szyndy & Ska

Plac Tiradentes N. 19

ma zawsze na składzie: mąkę pszenną, żytnią i kukurydzianą, cukier, ryż, sól, śledzie, sliwki, rodzenki i konserwy owocowe.
Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.

Trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach

Kupuje produkta rolne jakoto: kukurydzę, fasole, ziemniaki, masło, jaja, drzewo itp.

SEZEDAŻ NA KOLONJE HURTOWNA I DETALICZNA
CENY PRZYSTĘPNE

Posiada filje w Thomaz Coelho i Araukarji

Największy wynalazek dla leczenia syfilisu

Elixir „914“

uznany przez Narodowy Departament zdrowia publicznego pismem dn. 21 lutego 1916 roku, Nr. 26

Zwalcza skutecznie syfilis bez niebezpieczeństwa dla iniekcji. Jest energicznym środkiem, czyszczącym kraw i lekarstwem o wielkiej wartości. Już przy użyciu trzeciej flaszeczki, objawy chorób nawet poważniejszych: plamy, fistuła, pryszczki, wrzody i reumatyzm, znikają jakby je ręką odjął. U 95% mężczyzn żonaty, którzy za czasów kawalerskich, chorowali na choroby sekretne choroby te pozostają chronicznymi i to jest przyczyna, że tysiące kobiet zamężnych cierpią na rozmaite niedomagania kobiece, nie wiedząc zupełnie, co te choroby spowodowało.

3 flaszeczki wystarczą zupełnie do odzyskania waszego zdrowia i uratowania waszych dzieci od przybyłych następstw.

Dla dzieci syfilitycznych jest „ELIXIR 914“ najodpowiedniejszym lekarstwem, ponieważ nie atakuje żołądka i jest przyjemnym w użyciu. „ELIXIR 914“ nabyć można we wszystkich aptekach i składach aptecznych w Brazylii.

Główny skład Galvão e Cia S. Paulo, Av. São João 145

Szanowne Panie!

W ciągu 4ch godzin uwolnić się możecie od kolek macicznych, jeżeli używać będziecie „FLUXO-SEDATINA“
uznana przez Narodowy Departament Zdrowia Publicznego, pismem dnia 28 czerwca 1915 roku, Nr. 67.

„Fluxo-Sedatina“ jest jedynym znanym produktem leczniczym, którego skutek jest najszybszym w leczeniu niedomagania kobiecych. Kolki maciczne leczy w ciągu 4ch godzin. Używany 15 dni przed porodem, ułatwia poród, zmniejsza bolesci porodowe i kolki, i zabezpiecza życie kobiet przed następstwami krwotoków, tak częstych przy porodach. Przy innych chorobach kobiecych „Fluxo-Sedatina“ działa zawsze skutecznie i leczy wszystkie niedomagania kobiece.

Zaleca się lekarzom i akuszerkom.

Jedyni depozytariusze:

Galvão e Cia São Paulo Avenida São João 145.

Towarzystwa Francuskie Zegluga Morskiej

„Chargeur's Reunis“ „Sud At antique“

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Hawre i Bordeaux.

Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi pospiesznymi, które odbywają podróż z Santos do Francji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzonymi dla emigrantów, którzy znajdują jak najwygodniejsze pomieszczenie.

Statki mają do dyspozycji kabiny III klasy.

Podróż do Polski odbywa się z Santos albo z Rio de Janeiro do Le Havre a z Le Havre do Gdyni statkiem „Pologne“.

Najbliższy odjazd do Europy

	Z SANTOS	Z RIO DE JANEIRO
•QUESSANT•	—	2 maja
•MASSILIA•	1 maja	7 „
•MOSELLA•	2 „	3 „
•FORMOSE•	—	7 „
•MALTE•	—	20 „
•LUTETIA•	29 maja	30 „

Sprzedaj biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii t. zn. (bilhetes de chamada) załatwia i bliższych informacji udziela

AGENT

Ignacy Kasprowicz

Avenida Luiz Xavier N. 28, Kurytyba.

Nasiona z Polski

znane są już w następujących stanach Brazylii: Espirito Santo, Gojusz, S. Paulo, Parana, Sta Catharina i Rio Grande. — Wszędzie w tych sześciu stanach, czy to na wyżynach czy nizinach gorących, dają znakomite wyniki i uznane są za najlepsze nasiona

Wszędzie żądamy tylko polskich nasion. Nie kupujmy innych!

Paweł Nikodem Skład nasion z Polski w Kurytybie, Parana, Travessa Zacharias, 5
Wylika koleją lub pocztą do wszystkich miejscowości w Brazylii